

Rimár T.

IFJÚ * ÉVEK

Rimár Jenőné
adománya

KERESZTREJTVÉNY.

(10 pont.)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
■	13			■	■	14	■	■	15			
16			17	18		■	19	20				
21							■	22			■	
23						■	24			■	25	
26			■	27		■	28		■	29		
30		■	31		■	32		■	33			
34	■	35						■	36			
37		38			■	39						
■	■	40				41		■	■	42		
43	44					■	45	46	47		■	48
49			■	50		■	51			52		
53		■	54		■	55	56		■	57		■
58		59		60				■	61			
62			■		■	63		64			■	
65			66	■	67					■	68	
69												70

Vízszintes sorok: 1. (folytatva 12. függőlegessel, majd a 70. vízszintessel balfelé, majd a 69. függőlegessel felfelé) Nép dal kezdete (ékezethiba). 13. Tik—... 14. Parancsol. 15. Nem nálunk (ékezethiba). 16. Olyan ablak, amely nem világít. 19. Névelővel az óra egy része. 21. Nem felületesség. 22. Ford.: leánynév. 23. Ford.: erdélyi hegyi pásztorok. 24. Ford.: így is nevezik az óvodát. 25. Ford.: állóvíz. 26. Az első ember. 27. Nem nagy. 28. Ének. 29. Adta. 30. A pálya vége. 31. Nem ez (ékezethiba). 32. Ebben tartják a kukoricát. 33. MOV. 34. Nép. 35. Gimnazisták öröme. 36. Magyar város. 37. Ford.: fából készült jármű. 39. A fonóban éneklik. 40. Zsebórában is van. 42. Németül: sárga. 43. Nevezetes vizesés, névelővel. 45. Olykor. 48. OA. 49. Angolul: igen (j=y). 50. ORE. 51. Mulat mult ideje. 53. OM. 54. Fém. 55. Ford.:..... Aurél; magyar zenész volt. 57. Haza. 58. Bogár. 61.

Soknak tart (hibásan). 62. Liliom (Y=I). 63. Jókedv eredménye. 65. Ford.: iga van rajta. 67. Királyi palota. 68. Az ismeretlen.

Függőleges sorok: 2. Vizedért. 3. Kavaró eszköz. 4. Ösöm. 5. Erején fölül akar. 6. Evangélista. 7. Őriz. 8. Ford.: Megúnta az életét. 9. Apád (ékezethiba). 10. Forma. 11. Ford.: íróanyag. 16. Diákok pihenője. 17. herceg (operettcím). 18. Középkori egyházi férfiú. 20. Fecske, gólya, rigó. 24. Fordítva: összecsavarodó. 25. Ford.: nem hivatja magát. 29. Régi magyar költő. 31. Finom fa. 32. U. a. mint 32. vízsz. 35. Hangszer. 36. Vigyázatok a 38. Ford.: jeruzsálemi hegy. 41. Rag. 44. Elmúló. 46. Az élő igéje. 47. Nagyon nevet. 51. Elég bátor vagy-e hozzá? 52. ONAS. 54. Régi (ékezethiba). 56. Régi forint neve. 59. Németül: ernyő, fonetikusán. 60. Felkiáltás. 61. Ford.: esztendő. 64. Az erdőn él. 66. ÖY. 67. BA. 68. Mutatószócska.

IFJÚ ÉVEK

XII. ÉVFOLYAM, 6. SZÁM.

BUDAPEST, 1934. MÁRCIUS 10.

Márciusunk

Ez a hónap a tavasz ébredésének hónapja: még most hűvös éjjelek, verőfényes, de hideg nappalok keveset sejtetnek abból, hogy rövidesen itt a tavasz. De mindnyájan tudjuk, hogy eljön az ébredés, a természet megérzi, hogy eljött a megújhódás ideje. Hát csak az emberi életben ne lenne új tavasz, csak az ember ne érezné, hogy új március következett el?

Nekünk, magyaroknak még nemzeti életünkben is egyik legszebb hónapunk a március: ekkor robbant ki a szabadság eszméje, ekkor ülte diadalát a márciusi ifjak, Petőfi, Jókai lelkének hatalmas akarása. A szabadságot teremtette meg 1848 március 15, most nyolcvanhat esztendeje. S ha a világháború mindent el is vett, ami szépet és jót az utolsó évtizedek teremtettek: megmaradt a magyar önállóság, a magyar nem függ egy néptől, egy uralkodóháztól sem, most szabad, mint nemzet, ha más mindenféle gátak szorítják is összebb és összebb. — De még egy emlék tolu tollam alá, mikor márciusra gondolok. Szomorú emlék. 15 évvel ezelőtt is fontos esemény játszódott le Budapesten: március 22-én kiáltotta ki a fanatizált tömeg a proletárdiktatúrát, s vette kezébe uralmát az a csöcselék, melyet nemcsak vezetni, hanem féken tartani is éppen azoknak kötelessége, kiket el-tolt a vezetéstől.

Ha ez a két márciusi emlék most kénytelen-kelletlen találkozik a multbanézó lélekben, meg kell mondani az igazságot minden kertelés nélkül. Meg kell mondani, hogy 1848 embertömegeket akart alacsonyból magasba emelni, emberi méltóságához juttatni, 1919 pedig milliókat süllyesztett alá, hogy hamis egyenlőség jelszava mellett proletárrá alacsonyított mivoltukban rablója és gyilkosa legyen azoknak.

A mi irányunkban 1848 és nem 1919 áll. Az emberszeretetet mi akarjuk igazán, de nem a mélységben és a posványban megtiport, emberségétől meg-rabolt világban, hanem az igazi szeretetben, megbékélt, egymásra talált, ma-gasztos lelkű embernek világában, akik érzik, hogy mind Isten gyermekei egyaránt.

E cél felé visz most az útunk az új márciuson keresztül. Odakint lassan zsendül a tavasz, feldobog a halott, téli föld szíve, újul az élet, újjong a rét, a

hegy és a patak, és holnap megújhódott, pompás köntésében köszönt minket a nagy, csodás természet.

De érezzük azt is, hogy a lelkeknek kell megújhódniok; meg kell találniok az utat, mely Istenhez vezet. Látjuk, hogy buzgóbb fohászok szállanak az Úrhoz, mint a reánk zúdult nagy csapások előtt. Akkor a Sátán készítette elő uralmát: most Krisztus jött vissza a lelkekbe.

Már látjuk gazdasági téren a jobb idők jeleit: hivatalosan állapították meg, hogy januárban kevesebb lett a munkanélküli, emelkedett a befizetett adók összege, növekedett a közlekedési vállalatok bevétele. A tavaszi munkák révén sok család jut újra kenyérhez. A természet megújhódásával párhuzamosan éléd a gazdasági élet, de javuljon az emberiség lelke is.

Fogd meg Krisztus kezét, vele erős leszel, az ő oldalán megújhódva állod a jövőendőért folyó nemes harcot. (—)

OLDOZZ MEG, ISTEN!

... Lángban álló, izzó bíborfolyó:
Úgy pezseg, habzik, forr ereimben,
Úgy zeng a vérem, úgy lángol minden!
Sok régi bűnöm, sok régi vétkem... —
... Oldozz meg, Isten! ...

Dörög az ég és itt-ott meghasad,
A megnyílt égből fény folyik alá;
A fényzuhatagon fehér angyalcsapat:
— Mint hogyha Isten a kegyelmét ontaná! —
... Oldozz meg, Isten! ...

És járnak föl-alá; agyat zavaró zaj,
Vérfolyót dagasztó ragyogás felett:
Nem kél soha többé ajkamon átok, jaj,
Mert csöndes, engesztelő zsolozsmát zengenek:
... Oldozz meg, Isten! ...

A végtelen angyalsor fehéren özönlik,
Lágyszavú énekük halkán száll felém...
— Uram! szegény beteg, bűnös szívem vágyát,
Úgy-e, teljesítenéd, ha Eléd önteném?!...
... Töredelem, alázat ragyog a szememben
S Te vagy az Irgalom, Te vagy a Minden:
... Oldozz meg, Isten! ...

Gallai Gröb János.

Petőfi és Kerényi

Mintha a királyi sasnak és a csicsergő fecskének a nevét látnók egymás mellé írva. Mégis igaz és benső kapcsolat van e két név között a magyar irodalom tanúsága szerint. Általában két viszonyban szokás együtt emlegetni őket. Egyik esetben az eperjesi költői versenyről van szó, máskor pedig a Tizek irodalmi forradalmáról beszélünk.

Igaz, épp most lesz ötven éve június hó végén, hogy az eperjesi „Széchenyi-kör” a Szent László-hegy egyik kiszögellésében emlékoszlopot állított az „erdei lakot” megéneklő költői triáznak. Irányi István törvényszéki bíró még elmondta a nagy napok krónikás történetét, mint szemtanú és résztvevő — s azután ő is befejezte még az évben földi pályafutását a nagy idők tanúi közül.

Csodálatosképp Petőfinek az Arannyal való eszményi barátságán kívül nem igen veszi észre irodalmunk a Kerényivel való tiszta szívbeli frigyét. Mert a többi barátjával — talán a bohó Bernát Gáspárt kivéve — sokszor ugyancsak harcba keveredett.

Kerényi Frigyes — családi nevén Christmann — épp egy évvel születik Petőfi előtt, hasonlóképpen Szilveszter misztikus éjjelen. Vagyonos, evangélikus, kereskedő család gyermeke, aki korán árvaságra jut. Gondok és bánatok nem kövezik életútját. Ezért mondja Petőfi az „Úti Rajzok”-ban: „Szerencsés egy fickó ez a Kerényi, kénye kedve szerint élheti világát s könnyen füttyülhet pamlagán heverészve, ha bizonyos urak rákiáltják az anathémát, hogy ő nem költő”...

Volt szép emeletes háza Eperjes főutcáján, tisztos pénzbeli vagyona, jó bortermő szőlője Mádon az Úrágyn.

Megszerezte az ügyvédi oklevelet is, de nem élt vele. Maga írja: „Sok pénzbolonnal sorsot nem cserélek. Költő vagyok, elköltöm, mi jut.” Talán inkább költői kedély volt, mint költő. Mert tagadhatatlan, hogy érzésvilágában, eszméi villanásában volt költői erő; de megszólaltatni már nem bírta úgy a költői nyelvet. Oka ennek az volt, hogy 10 éves ko-

ráig jórészt csak németül beszélt, azon a nyelven verselt is először, majd latin rigmusokat faragott, míg végre a magyar múzsa talált szívében otthonra. Ezért bizonyos nyelvbeli nehézség, keresettség, különös kapcsolás és szóösszetételek jellegzik stílusát.

Egy lapban lépnek fel Petőfivel, de Kerényi előbb. Már 1840-ben megjelennek Bajza Athenaeumjában: Leonora, A hazához, Zsarnok stb. c. költeményei. Petőfitől „A borozó” 1842 májusában lát itt napvilágot, mint első megjelent verse.

Maga Bajza József, a szerkesztő, Vörösmarty mellett a kor legjobb lírikusának Garayt tartja 1843-ban. Mellette nagyon kiemeli Vachott Sándor, Kerényi Frigyes, Riskó Ignác meleg líráját. Kerényi szorgalmas mint munkatárs is, mert ebben a lapban 37 verse lát napvilágot. Az elismerést is hamarabb vívja ki, mint Petőfi.

Ma szinte hihetetlennek látszik, hogy a „Hírnök” c. lap még 1845 febr. utolsó napján ezeket írhatta Petőfiről: „Stylje kerek, virágos, tiszta. Úgy, hogy az előbbi dicséretes tulajdonságokat figyelembe vevén, méltán remélhetünk benne jelen költőt, sőt a fiatalok között már most is Kerényi és Tompa után első helyre tartjuk méltónak”. — Hiába, a hirtelen feltányérozó napnak néha oly vakító fénye van, hogy a legjobb szem látását is megrontja.

Nevük először 1844-ben szerepel együtt, mikor Erdélyi János Stuttgartból küldött irodalmi levelében a Pesti Divatlap júniusi számában azt kéri, hogy adjon híradást a szerkesztő neki, ha megjelennek Vidor Emil és Petőfi versei.

Ennek a várt verses kötetnek, mit még Vidor Emil név alatt adott ki, járt az ügyében e tavaszon Pesten Kerényi. Ekkor ismerkedett meg személyesen is március hóban Petőfivel a Nemzeti Körben. (Nemes Béla tévesen teszi ez időt 1843-ra.)

Amint a ridegnek látszó Bajza megszerette Kerényit, úgy szerette meg első barátai

Féled-e és szereted-e Istent?

Tiszta és szemérmes vagy-e szavaidban?

Tiszta és szemérmes vagy-e cselekedeteidben?

találkozón Petőfi is, amint erről Vahot Imre Emlékirataiban tanúskodik. Szerény, jó szívé, igaz barát volt a hatalmas növésű, szőke ifjú. Azt mondják, hogy a meseíró Andersen közismert képe, mintha csak a mása lett volna. Hamar megnyerte Petőfi bizalmát — és meg is tartotta mindvégig.

Mikor Petőfi, mint a Pesti Divatlapok segédszerkesztője, állását e lapnál elfoglalja, első közölt verse egy igaz baráti szívvvel írt költői levél Kerényi Frigyeshez, kit ismeretlenül szeretett már. Feledhetetlenek előtte a Komlóban együtt töltött órák, majd édes apja megbéküléséről ír, aki szerfelett örvend, hogy fia odahagyta a szini pályát. Azután Dunavécsein töltött szép napjairól emlékezik meg, mit Zsuzsika fakadó szerelme aranyozott be.

Kerényi költői levélben adja meg feleletét, melyben a bor, szerelem, színészet ügyes beszövése mellett elárulja azt is, hogy a nyilazó istenke őt is megsebezte.

Kerényi egy verset írt Petőfihez, akkor is, midőn Etelke sírjára ez letette a cipruszlombokat. Megértő lélekkel — hiszen az ő szívéit is közben szerelmi csalódás sujtja — osztozik bánatában, s őszinte kitöréssel írja:

*Özvegy lelked kinjút orvosolni
Néma ajakkal jönnek én tehozzád
Karjaidba — sírván — omolni.*

A sors azonban fordítva határozott. Petőfi ment el Kerényihez, elhagyta Pestet feledést keresve. Április elsején indult el felvidéki útjára, hová költői levélben Tompa már Bártfáról csalogatta. Április 5-én estefelé ért Eperjesre, de Kerényit nem találta lakásán. Szaladt is a tót inas: Joskó lélek-szakadva Irányi úrhoz, hol gazdáját érte s alig bírta kinyögni: „Pán Petefi tu je...”

Lett azután vígságos öröm. Tompa és Petőfi akkor ismerték meg egymást. Ott vol-

tak a baráti körben: Irányi István, Lukács Pál, Ördögh Dániel, sőt eljött még Lasztóczról Szemere Miklós is. Egy este a kollégiumi ifjúság Petőfit fáklyás zenével tisztelte meg. Országos nagyságának ez volt első elismerése. Szép napok, szép órák voltak ezek. Nem hiába őrta később Tompa e találkozóról:

*„Hajh minő percz volt az, amidőn mi hárman
Legelőször jöttünk össze váratlanul...”*

*Csak néztünk egymásra, boldog némaságban,
Míg három ifjú szív híven egymásra hull...”*

Tompa később is emlegette, hogy mit nem adna, ha még egy oly eperjesi estét átélhetne. Az egyik jegyzetében e napokról ezeket mondja: „Ifjúság, kedv ragyogó álmok, szabadság, költészet jártak velünk s mosolygottak ránk.” Az emlékezet egy pár szép kis leány nevét is fenntartotta: Tomka Antonia, Stiller Marika, Krisztiani Mari — csak annak a barna hajadonnak nem tudják a nevét, akiért Petőfi mindig a Táborhegy felé vette reggeli sétáját. Az igaz, hogy ő se ismerte meg személyesen soha.

Petőfi szerette a történeti emlékeket, a várak legendáiról egész gyűjteménye volt. Igy születik meg itt: „A rom panasza” c. verse, — a természet templomi csendje ihleti „Mi kék, az ég”, „Ki a szabadba” c. költeményei megírására; míg a „Zsimni potok” melletti Herkely-féle erdei lakot mind a hárman megéneklük. Szász Károly szerint a közös tárgyról Kerényi egy naiv lírai képet, Petőfi egy szárnyaló szabadságódát, Tompa egy gyönyörű leíró költeményt adott.

Az eperjesi napoknak kisugárzása rezgi át Petőfi ama drámai töredékét is, melynek vezető személye Caraffa lett volna. E drámába Petőfi 1849 nyarán kezdett bele. Ám az „Uti rajzok” azt mutatják, hogy csirája azóta éghetett lelkében, amióta Eperjesen Rezik művét elolvasta a hitvallók martirságáról.

Eperjesről május elején távozik Petőfi, akit Kerényi Késmárkra elkísér, hol a nagytudományú Hunfalvy Pál tanárnál együtt teszik tiszteletüket.

Petőfi innen Iglóra megy a Pákh Albert családjának meglátogatására, míg Kerényi hazatér Eperjesre. Egy délután azonban még átmegey ő is Iglóra, mikor Petőfi folyton azal dévajkodik, hogy a Pákhék jól apportirozó kutyáját: Vidort szólítgatja elő, Kerényi meg nehányszor összerenzen, mert régibb írói álneve: Vidor Emil ötlük emlékezetébe.

A következő évben megjelenő verskötetében Kerényi Petőfiről még a „Szület után” c. versében s egy trioletben emlékezik meg. A Tizek társaságának eredménytelen akciójában is részt vesz Kerényi — főként Petőfi hatása alatt.

Petőfi baráti jóakarátát mutatja az a levél is, melyben a győri Hazánk szerkesztőjének Kerényi Frigyet ajánlja munkatársul. (1847 febr.)

Kerényi életmódja közben változáson megy át. Pénzzé teszi egész vagyonát s az abaúj-megyei Rozgonyban kibérel egy uradalmat gróf Csákytól s gazdálkodni kezd. Ide írja hozzá Petőfi színleg azt a 20 „Uti levelet”, melyek közül a 15. és 16. hiányzik s amelyek a győri Hazánkban láttak nyomdafestéket. Ezeket Kerényi is csak e lapokból olvashatta, bár hozzá voltak címezve.

Egyéni viszonyukra jellemző az első levél, mely felelegeti barátja falusi magányát s azt a lesújtó kritikát, melyet a Szépirodalmi Szemle hozott verseiről. Ez a bírálat a költői tehetséget teljesen megtagadja Kerényitől. Büszke önérzettel vigasztalja barátját Petőfi, hogy emelkedjék felül az ily silány írásokon, mert míg oly szép verseket tud írni, mint a „Fanni hagyományainak olvasásakor” vagy a „Ganovszky Pálhoz” című — addig bármit mond is a csöcselék — „a múzsa lehajlik hozzád égből s homlokodat megcsókolván ezt mondja: „Kedves Gyermeke!”

Elképzelhetjük, hogy mily jól estek e szavak Kerényinek, aki ebben az időben már nemcsak anyagi gondokkal küzdött, de maga is kételkedni kezdett írói tehetségében. Petőfi egyik levelében (IX.) felelegeti, hogy újra találkozott Tompa Mihállyal s újra úgy civakodtak, mint egykor az eperjesi szép napokban. Az a meleg szeretet, mely előmlik e levelek mindenik során a címzett iránt, tekintve Petőfinek páratlan őszinteségét, biztonnal nem irodalmi máz, de az igazi barátság dinamikus kisugárzása. — Mellékesen jegyezzük csak meg, hogy e leveleket a Petőfi-ellenes Honderú állandó gúnnyal kísérte.

Petőfi családot alapít, Kerényi gazdasági vállakozásokba bonyolódik — így életútjuk lassan szétválak. A szabadságharc viharának hullámgyűrűi pedig erre-arra mossák már a lelkek partját.

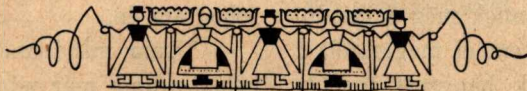
Jön a nagy vihar, mely felfogat mindent. Kerényi, hol karddal harcol, mint nemzetőr, hol bérletét védelmezi az átvonuló csapatoktól — Petőfi is hol tollal szolgálja nemzete ügyét, hol fegyverrel küzd érette a csatatereken.

A két barát egy tragikus napon még öszszetalálkozik. Az orosz közeledés hírére a kormány menekülni készül Pestről. A fiatal írók egy júniusi forró estén a Prófétá-ban még találkozást tartottak. Ott látta egymást utóljára Kerényi és Petőfi.

Petőfi lelkét is már sötét felhők szegélyezték ekkor. Hosszan maga elé merengve mondá: „Csak már vége volna valahára... gyűlölöm ezt a sok vérontást...” Pedig még az ő nemes szíve vérét is ki kellett ontani a segesvári csatásíkon. Kerényi vagyona roncsaival — nem lelvén honját a hazában — Amerikába vándorolt ki, hol vesztett hazája miatti bánatában lelke egyensúlyát veszttve halt meg 1852 tavaszán.

Szegény magyar hazánk! Egyik hű fiad elesett éretted, a másik meghalt miattad... És hiába, hejh' de hiába...

Dr. Oravecz Ödön.

DIÁKTESTVÉRED ÍRJA:

KRISZTUS A DIÁKSZOBÁBAN.

Hogyan! Ez egészen idegenül hangzik. Krisztus ott van a templomban, vasárnap róla hallok. Néha oly jól esik, hogy konferenciákon is találkozom vele. Akkor, mintha meg-megragadná a lelkemet, olyan érdekes, furesa érzések és gondolatok támadnak bennem.

De mi köze Krisztusnak az én diákszobámhoz? Megriadva álltam meg e kérdéssel szemben.

A diákszobám titkok szentélye volt. Féltve őrzött, rejtett titkok, amelyek zárva voltak mindenki előtt. Riadtan csapódtak be a fiókok, mikor édesanyám benyitott a szobába. Mennyi titkos vágy, mennyi titkos gondolat, mennyi titkos regény, kép, írások, mennyi titkos, rejtegetett bűn. Ide beengedni valakit? Soha! Úgy éreztem, hogy inkább oda tudnám adni az életemet, de ide nem engedhetek be soha senkit. Még a legjobb barátom előtt is maradtak zárt fiókok, rejtett gondolatok.

És most? — Krisztus áll kinn és zörget az ajtón.

Megpróbáltam egy sarkot adni neki is diákszobámból. Este, mikor körülöttem minden csendes volt, elővettem a bibliámat és imádkoztam. Néha éreztem is valamit abból, hogy egy csodálatos világgal állók szemben. Lelkemben sejtések ébredtek.

De ez nem volt elég. Krisztus csendesen zörgetett tovább. Nem volt elég egy sarok a diákszobámból, azt kívánta, hogy az egész nyissam meg előtte.

— Nem, nem, nem! — tiltakozott bennem valami, irtóztam ennek még a gondolatától is. De hiába üztem el magamtól, a csendes kopogtatás csak hangzott tovább.

Kemény küzdelmek következtek életemben. Néha szerettem volna magamat egészen Krisztusnak átadni. De valami mindig visszatartott. Rettenve vettem észre magamban egy borzalmas kettősséget.

Volt bennem egy én, amely mélységes vágygal vágyakozott a felé az új, csodálatos világ felé, amely csendes esti percekben néha megcsillant előttem.

És volt egy másik énem, amely rettegett ezektől a percektől és belemerült a diákélet bűneibe. Hiába vágyakozott az a másik én Krisztus után, megrettentem attól a gondolattól, hogy akkor nem lehet ilyen sántikáló diákéletet élni. Nem játszhatom tovább társaim és ismerőseim előtt a jó fiúnak, a becsületes diáknak a szerepét. Ha egyszer igazán Krisztusé leszek, nem hordhatom tovább a bibliakörökön és hitanórákon a megtért diák álarcát. Bezárul mögöttem a diákélet sok öröme. Nem léhaskodhatom tovább a lányok között, pedig — úgy gondoltam, — ezzel annyira „hódítottam”. Nem vehetek részt társaim illetlen, tisztátalan társalgásában, — pedig de jókat nevettem velük. Éreztem, hogy mindennek, mindennek alapjában kell megváltoznia. Éreztem, . . . „szükség néktek újonan születnetek”. És nem akartam! Nem, soha!

De Krisztus nem hagyott. Csendes — szelíden zörgetett tovább. És én mindig jobban elfáradtam a küzdelemben. És egyszer, — nem tudom, hogyan történt, — egyszer Krisztus állt a közepem, előtte nyitva minden fiók és előtte összetörve zokogtam én.

— Uram, mindennek vége, vége. Itt van, neked adtam már mindent. A szívem üres,

sívár, leszek hát az élet örömeitől elzárt, a diákélet minden kedvességétől visszavonult, rideg, zárkózott szerzetes.

Azt hittem, számomra minden megszűnt, aszkétává kell lennem. Keresztelő Jánossá, aki elvonul a világtól.

És Jézus elfogadta a megüresített diákszobát. Belépett és egészen birtokába vette. Csodálkozva láttam, hogy mit adott nekem.

Szívemet valami csendes boldogság töltötte be. Oh, nem veszítettem, sőt nagyon, nagyon sokat nyertem. Éreztétek-e már, mit jelent másokkal lélekben találkozni? Mit jelent nyitott szívvel, a Sátán nyugös hatalmától szabadon járni a világban? Mit jelent tanulni Ő vele, érezni, hogy ott áll, amikor a robotos munkát végzem, segít tanulni és szelíd mosollyal jutalmaz, a jól végzett munka után? Tudjátok mit jelent, többé nem félni, rettegni, hanem kacagva, gondtalanul, gyermeki módon mindent Őreá bízni?

Kedves Diáktestvérem! Ha még soha nem hallottad Krisztus kopogtatását diákszobád ajtaján, oh halld meg, most Ő zörget; nyisd ki az ajtót.

Ha riadtan kérdezed: „Mi köze Krisztusnak az én diákszobámhoz?” hadd mondjam meg: úgy szeret téged az Isten, hogy Őt adta, hogy el ne vessz. (Ján. 3., 16.)

Ha pedig keservesen vívod magadban a küzdelmet és nem tudsz szabadulni a világtól, hadd mondjam meg, hogy ne félj, ha úgy érzed is, hogy mindenről le kell mondanod, amit életedben örömnél és értéknek gondoltál, mert aki elveszti az ő életét Krisztusért, az megtalálja azt, (Máté 16., 25.) és senki sincs, aki elhagyott valamit Ő érte és százannyit nem kapott volna helyébe. (Máté 19., 29.)

Tudd meg, ha nem nyitod meg diákszobádat Krisztus előtt, hatalmába veszi azt a Sátán.

Testvér! Ki az úr a te diákszobádban?

Foltin Brunó réal, VIII. o. t. Győr.

ÉN ODA VÁGYOM...

*Ahol az ég a földre hajlik,
Ahol megszűnik minden álom
És a csillag örökké fénylik:
Én oda vágyom.*

*Ahol az Eszme halhatatlan,
Hol a férfi küzdeni bátor,
Ahol tűz ég a gondolatban:
Én oda vágyom.*

*Ahol a lelkek összeforrtak,
Keresztültörve sok rút vágyon,
Hol a bűnök elátkozottak:
Én oda vágyom.*

*Ahol Szeretet ül a trónon,
S mindenki bátran áll a gáton, —
Ott messze, túl a Rubikonon:
Én oda vágyom.*

Tóth László

Mindennap az élet könyvéből.

Jézus szenvedései.

Március 5. Márk 6, 34. Ez Jézus első szenvedése. A szánakozás. Ez hozta le a földre, tehát már a mennyben érezte. Szánakozásának tárgya az ember. Nem azért, hogy meghalnak, hanem, hogy össze-vissza élnek.

Március 6. Máté 4, 1—11. Jézus diadalmasan kerül ki a Sátán ostromából, de szenvedett alatta. Ő maga kiszabadult, de arra gondolhatott: mi lesz ezekkel a szegény emberekkel, ha még engemet is annyi szakértelemmel tudott támadni a Sátán?

Március 7. Máté 8, 20. Van, akinek Jézus eddigi szenvedése nem számít, mert az csak lelki szenvedés volt. Nos, Jézus szenvedett testileg is. De testi szenvedései csak addig tartottak, míg végre a keresztfán akadt hely, ahol lehajthatta fejét.

Március 8. Máté 17, 17. Szendvései közül hiányoznak az ún. sorscsapások. Őt nem a körülmények, hanem az emberek tették legszenvedőbbé.

Március 9. Márk 14, 55—65. Ha szenvedett azoktól, akik vonzódtak hozzá, mennyire szenvedhetett olyanoktól, akik egyenest ellene törtek. Hogy nem látták benne a Megváltót, azt ne csodáljuk; de hogy Isten ellenségének látták, ez megrendít.

Március 10. Máté 10, 36—42. Itt van Jézusnak legemberibb szenvedése. Nem a halállal, csak annak félelmével. Legyőzésében nem folyamodik olyanhoz,

ami már a legutolsó embernek is rendelkezésére nem állna az utolsó órában.

Március 11. Máté 27, 46. Ez már az utolsó szenvedés. De csak a földön. Aki még nem fogadta el, hogy a Kereszten érte is szenvedett, azért még most is szenved az ő első szenvedésével: a szánakozással.

Jézus üldözői.

Március 12. Luk. 13, 31—35. Az üldözők Jézus leghűbb követői. Köztük találjuk a legelőkelőbb embereket. Király volt Jézus első üldözője még gyermek korában. S császári pecsét mellett feszítik keresztre. Ki imádkozik, hogy a felsőbbségek ma ne legyenek Jézus üldözőivé? Sokszor a közöny teszi őket azzá.

Március 13. Máté 13, 54—59. Vele egy sorban lévő szegény emberek is üldözték. Olyanok is, akik eddig még soha se látták s olyanok is, akiknek az volt a bajuk, hogy mindennap látták. Ma is üldözője lesz Jézusnak, aki azt hajtogatja: Ő is csak olyan ember volt, mint mi!

Március 14. Márk 3, 20—35. Sok fájdalmat okoztak Jézusnak hozzátartozói is. A Biblia ezek nagy részét kíméletesen elhallgatja, de ma is élnek Jézus ilyenfajta üldözői. Azok, akik nem szenvedhetik, ha a családjukból valaki igazán Jézus hozzátartozója lesz.

Március 15. Máté 12, 1—21. A farizeusok Isten nevében lettek Jézus üldözői. Ha ezt csak

rövid időre történt volna, míg tévedésükről meggyőződhettek! De ők voltak Jézus legszívósabb üldözői. Ma is azok Jézus legveszedelmesebb ellenségei, akik keresztyének akarnak lenni, de anélkül, hogy szívüket teljesen átadnák.

Március 16. Márk 11, 27—12, 27. A farizeusoknál mentség lehetne, hogy nem voltak tanult emberek. De velük egy rohamcsapatban harcoltak Jézus ellen annak a kornak legtanultabb tudósai. Hogyan, hogy nem ismertek rá arra, akinek szolgálátára rendeltettek?

Március 17. Máté 16, 21—23. Legfájóbb csoportja az üldözőknek: a tanítványok. Hogyan lehet ez? Még a tanítvány is üldözőjévé válik, ha nem Isten dolgaira gondol elsősorban, hanem az emberi érdekre.

Március 18. Luk. 11, 23. Jézusnak az is üldözője, aki nincs ugyan ellene, de nincsen Vele sem. Gondoltál-e már erre? Nem elég, ha nem vagy Jézus üldözői közt.

Jézus főpapi imája.

Március 19-től 25-ig a János 17. fejezetét vesszük. Olvassunk mindennap 3—4 verset, addig, míg mindennap találunk a főpapi imában egy-egy szenvedést. Egyszer a már átélt szenvedésnek az emléket fogod találni, másszor Jézus egy jövő szenvedésének a csíráját. Lesz olyan is, amikor mind a kettőt. Fel-tűnő azonban, hogy bár ez az ima nagypéntek előestéjén hang-

zott el, nincs benne Jézus jelen szenvedésének egyetlen egy panasza sem.

Jézus keresztje.

Március 26. Róma 3, 22—26. Ennek a keresztnek gyökere is van. Nem a pribékek kezdték a keresztet beékelni a Golgotha hegyére. A kereszt gyökere annak a fának a gyökeréig hat, amely alatt az Éden kertben az első emberpár elbukott.

Március 27. Róma 6, 6. A kereszt ága nemcsak arra való, hogy megmutassa: Jézus hol szenvedett értünk, hanem arra is, hogy a mi bűnös ó-emberünknek is megmutassa, hogy hol kell neki megfeszíttetnie. Hazánk címerében kettős kereszt van. Mire fog ez téged emlékeztetni? Arra is, hogy a kereszt egyik ágán a te hitetlen és bűnös lényednek kell halálba kerülni!

Március 28. I. Péter 2, 24. Ha virágzik, a legjelentéktel-

nebb fa is magára vonja a figyelmünket. A kereszt virága akkor nyílik, amikor az Úr Jézus sebeiben és vérében meglátod csillogni Isten feléd ragyogó szeretetét.

Március 29. Kolosse 1, 19—20. Ahol virág van, ott gyümölcsöt is lehet várni. A Jézus keresztjének a gyümölese szíved tisztasága, békesége és boldogsága.

Március 30. Efézus 2, 12—17. Gyümölcseről ismerni a fát! Jézus keresztjéről ez különösen áll. Ahol a kereszt uralkodik, ott lehullanak a felekezeti, társadalmi, családi ellentétek és valami csodálatos harmóniába olvad minden. Megszűnnek a szitkok és felcsendül a golgothai evangélium magasztalása.

Március 31. I. Korithus 1, 18—24. Mint minden fának, a keresztnek is van árnyéka. Ez az, amivel a Sátán el akarja riasztani a lelkeket a megváltásnak ettől a formájától. Nem szebb-e, ha valaki maga váltja meg magát? Ezt hangoztatják

ma is sok helyen. Hát az igaz, hogy a kereszt keresztülhúz minden emberi teljesítőképességet és hősiekedést. De viszont megad mindent, amit a hősiegség és saját erőnk soha nem adhat.

Április 1. Galata 6, 14. A kereszt árnyéka eltörpül, ha a hűvét fényében nézünk reá. Aki meghalt értünk, fel is támadt, s a kereszt Jézusában való hit nyitja meg számunkra a Jézusban való élet diadalmas erőt. „Jézus él, én is Vele!”

A kereszt királya.

A hátralévő napokra a fenti címen olvasd a következőket: János 6, 15; Márk 8, 31—33. Filippi 2, 5—11. János 12, 23—33. János 19, 30. Galata 2, 20. Róma 6, 4—11. Figyeld meg, miben nem lett még királyoddá a kereszt Királya?

Gáncs Aladár.

Új út a temetőn keresztül

(A vizivárosi temetőn átvívó út építéskor.)

Az életnek sok útja van,
Sok útja, lám, mégis kevés.
Itt, ahol eddig hangtalan
Omlott porrá a szenvedés,
Ahol imádkozott a csend
És álmodtak a koszorúk,
Az élet jött s amerre ment,
Út nőtt, hatalmas, hosszú út.

Hol átsuhant a sírokon,
Némán dőltek a sírkövek,
Tujafa, örökzöld bokor
Mind az út martaléka lett.
Új út, de óh, vajjon minek?
Új útnak vége más talán?
Sokszáz út százfelé vihet,
De vége mindnek a halál.

Michnay Zsófia.

ÍRÓI ARCKÉP

HARSÁNYI ZSOLT

Református szülők gyermeke, az egyik legnagyobb sikerrel író mai költő. A Szepességben Korompán született 1887-ben, tehát munkabírása teljében van, amit újabb, évenként feltűnő tökéletes alkotásai igazolnak. Mint annyi felvidéki, főleg szepesi fiú, ő is a kolozsári egyetem hallgatója volt, s tanárnak készült. De valahogy úgy járt ő is a professzoraival, mint Petőfi Selmecen... Már ott írogatott, hírlapírással foglalkozott, s abbahagyta tanári pályájának útját: író lett. Színházi lapot szerkesztett Kolozsvárt, majd rövidesen Pestre jött, itt is összeköttetésben maradt a színházzal. Kezdetre fordításokkal: nem egy sikeres külföldi darabot ültetett át magyarra. Műfordításai közül Byron, a száz éve hősi halált halt angol költő egy elbeszélő költeményének fordítása emelkedik ki. Most is szerepel színpadon Mikszáth két regényének Harsányi által színpadra vitt formája: *A vén gazember* és *A Noszti-fiú esete Tóth Marival*. Szerencsés kézzel alakítja e két kedvelt regényt, ez is mutatja, milyen otthonos a színház világában. Éppen márciusban adták elő ifjúsági előadásban a *Vén Gazembert*.

Az utóbbi évek azonban olyan oldaláról mutatták be Harsányi Zsoltot, melyet kisebb igényű írásai nem sejtettek. 1931 óta évenként jelennek meg életrajzi regényei, ma igen kedvelt művészregények. Az első kétkötetes Petőfi-regénye: *Az üstökös* volt. Meglepetés volt, élvezetes előadásban adott komoly forrástanulmányon alapuló műve. Erre olvasóink figyelmét annak idején felhívtuk. Még sikerültebb 1932-ben Madách-regénye: *Ember, küzdj!* Olyan e nagy szellem életének rajza Harsányinál, hogy aki kézbe veszi, nem tudja letenni. Igazán élvezetes regény ez (tavaly erről is írtunk lapunkban), bár tiszta történelmi valóság, ami benne foglaltatik. Talán ez is hozzájárult ahhoz, hogy Madách Imre most kedveltebb, mint valaha. Hogy a Nemzeti Színház nehéz anyagi küzdelmekkel vergődő évadja legnagyobb sikerét, legteltebb házait most érte meg, — hogy Bécs hódol végre a nagy magyar szellemnek.

1933 karácsonyára jelent meg a *Szólalj, szólalj, virrasztó!* hangulatos című újabb hasonló művészregénye. A várbeli vitézek örállóinak szava ez; az a kor elevenedik meg a kétkötetes műben, mely az ellenreformáció csapásait termette. Hőse Zrínyi Miklós, a költő, a Szigeti veszedelem tragikus sorsú írója. Bár Pázmány Péter neveltje, mégsem bírja megérteni, miért írtja magyar a mágyart — csak a vallásáért, mikor össze kellene állania az idegen csapás kivédésére. Legmeghittebb embere evangélikus ember, a soproni Wittnyédy István ügyvéd. Talán általában kevésbé érdekes ez a regény a két előzőnél, de a mai korban annál tamulságosabb. Ma igazán épígy kerülni kel-

lene mindent, ami széthúzásra alkalmas, s Zrinyivel odakiáltani ellenségeinknek: Ne bántsát a magyart!

Mit ír még Harsányi Zsolt, nem tudjuk, de úgy érezzük, most megtalálta önmagát, s ha ezen az úton marad, ha ilyen tárgyakhoz nyúl avatott költőkeze, nagy nevet szerez magának irodalmunkban. Nem kabarédarabjai, átírásai, még csak nem is műfordításai fogják őt naggyá tenni, ha még oly jó jövedelmet is jelentettek ezek a maguk idejében írójuknak: hanem az „Üstökös”, „Ember, küzdj”, „Szólalj, szólalj, virrasztó” és a többi még eljövendő. Mert jönnie kell e sorozat méltó folytatásainak! (==)

HOGYAN RENDEZZÜK EL OTTHONUNKAT?

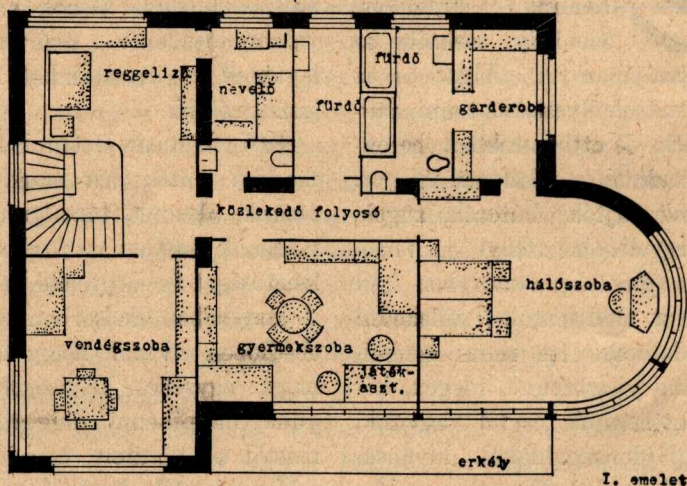
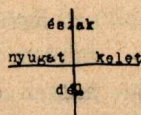
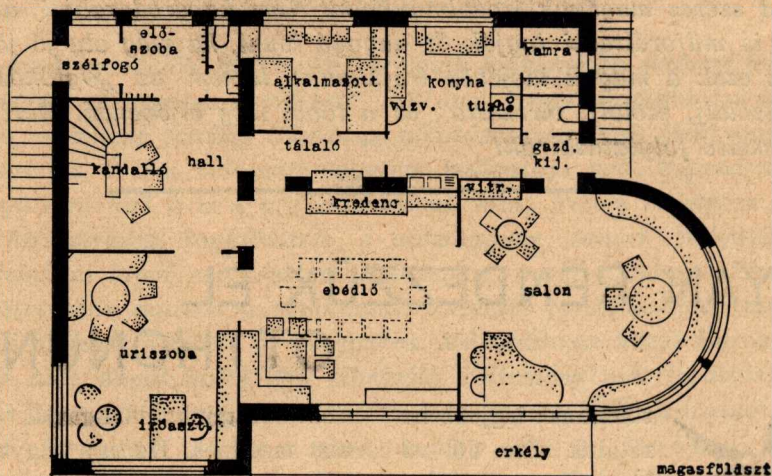
otthonunk: légjobb barátaink köre. Jól válogassuk meg őket, hogy társaságunkban „otthonos”-nak érezzük magunkat. Otthonunk: nyugalom, menhely, szentély az élet idegölő hajszájában. A világot és az embereket nem tudjuk olyanokká tenni, amilyenek szeretnők, de otthonunkban berendezhetjük magunknak a tökéletes világot. A falak, ablakok, ajtók, bútorok, zugok, apró-cseprő tárgyak: megannyi jó ismerősünk, ez az a társaság, amelyben jól érezzük magunkat, ahol nem kell tülekedni és álarcot hordanunk. Itt nincs semmi, ami bántana, ami visszatetsző, idegen, közböbs: a mi otthonunk, ez mi vagyunk, jó és rossz tulajdonságainkkal, kívánságainkkal, törekvéseinkkel. Ha otthonunkba hívjuk ember-barátainkat, a bútorok, terítők és könyvek mindent elmondanak nekik rólunk. Nyitott könyv a mi otthonunk mindenki számára; Faust áhitattal áll Margit szobájának tiszta egyszerűsége előtt. De

néha barátaink elhallgatják az igazat és mást mesélnek. Ha egy nagyszülőktől örökölt faragott kommod áll szobánkban, az azt meséli: ime, gazdám szereti a pompázatosat, a pöffeszkedőt, a cifrát. Egy valamilyen okból fölakasztott gicces kép bevallja: bizony, sajnos gazdámnak nincs valami jó ízlése... Ezért mondom: jól válogassuk meg barátainkat, hogy igazat valljanak rólunk.

Az otthonnak életfunkciói vannak. Egy modern építész azt mondta: lakógép. Itt eszünk, alszunk, társalgunk, dolgozunk; a lakásnak ezekhez a funkciókhoz tökéletes lehetőséget és megfelelő keretet kell adnia. A konyhában elsősorban tudjunk főzni, az ebédlőben étkezni. Nagy társaság számára nagy, egységes helyiségekre van szükségünk, ha pihenni, dolgozni akarunk, egymástól elkülönített, csöndes szobákra. Általában kétféle funkciónk van a lakásban: elkülönülést kívánók (alvás, pihenés, tanulás, olvasás) és egyesülést kívánók (étkezések, társaság). A kettőt nem lehet eléggé elválasztani egymástól. A legtöbb lakásban, ha az egyik családtag zongorázni

akar és a másikkak a feje fáj, valamelyiknek a szomszédba kell mennie. Ideálisan ezt a szétválasztást csak az emeletes családiház oldja meg. Földszintjén vannak a

mázó szobákkal. Külön elkülönítést kívánnak a hálószobák. Minél kevesebbet tartózkodunk itt nappal, annál egészségesebb, tisztább lesz itt éjjelre a levegő. Ahol nem

tervezte Valér Erik 1934

gyűjtő, emeletén az elkülönítő helyiségek. Példaképe a szálloda, alul tágas étkezőkkel, hálókkal, olvasótermekkel, fönt elkülönített, csak a szükséges bútorokat tartal-

lehet ennyire elkülöníteni a hálóhelyet, legalább nagyon jól szellőztethetőnek kell lennie. Nincs egészségteleb, mint a régi házak dohos alkovjai. A családiházban reg-

gel lejövünk a földszintre, és estig föl sem megyünk. Éjjel a földszinti helyiségek pihennek, szellőznek.

Teóriák helyett inkább figyeljük meg, hogyan teszi lehetővé az életet, hogyan „funkcionál” a mellékelt családház. Együttel azt is megtanulhatjuk, hogy hogyan kell egy lakás-alaprajzot, egy tervet nézni. A ház tágas és drága, ezért jó példa. Mert minél kisebbek az eszközök, annál kevésbbé lehet tökéletesen megoldani a problémákat. Egszobás lakásban nem lehet elkülöníteni.

Az előkerten át, a baloldali lépcsőn feljutunk a „szélfogó”-hoz. Ez azért kell, hogy a téli hideg levegő ne hűtse le túlságosan a belső helyiségeket. Innen előszoba nyílik, fogasokkal, toalettal. Jobbra a hallba lépünk. Itt fogadja a háziasszony-háziúr vendégeit és bevezeti őket az úriszobába. Ez lehet egyúttal iroda is, tárgyalószoba, könyvtár stb. Mellette van az ebédlő. Három-négyszemélyes étkezésekhez nem kell középen álló nagy asztal. Sokkal kedélyesebb egy ebédlőfülke vagy sarok, amely érezteti, hogy a családtagok itt maguk közt vannak. Vendégség esetére persze kell kihúzható nagy asztal is és megfelelő számú szék. A szalón akkor használatos, ha a háziasszonynak vannak vendégei, vagy nagyobb társaság van. Ilyenkor a vendégeket a hallban fogadják, bevezetik az úriszobába, majd uzsonnára vagy vacsorára az ebédlőbe, innen az étkezés végeztével a szalónba, ennek nagy tolóajtáját behúzzák, az asztalt le lehet rakni és egy sarokba tolni, hogy helyén táncolni lehessen, míg a szalónban társalognak, az úriszobában, hallban bridgéznek. A konyhából az ebédlőbe, hallba a tálalón át (mely a konyhaszag megfogására kell), a szalónba a gazdasági kijárón át tálalnak.

A hallból jutunk az emeletre. Itt a be-

osztás természetesen a család nagyságától függ. Itt a szülők hálószobáját találjuk, gardero-be-bal és saját fürdővel, míg a gyermek-, vendég- és nevelőnő- vagy komorna-szobához egy közös fürdőszoba tartozik. Nagyobb vagy több gyermek esetén kisebbíteni lehet a hálószobát, kettéosztani a gyermekszobát, elfoglalni a vendégszobát stb.

A lakószobák (nappali és éjjeli tartózkodásra szánt szobák) dél felé néznek, hogy minél több nap érje őket. A fürdőknél ez nem fontos, konyhában és kamrában pedig káros lenne, mert fölmelegítené az amúgy is meleg konyhát, ill. a hűvösnek megkívánt kamrát; ezek a helyiségek tehát az északi oldalra kerültek. A hálószobák ezenfelül lehetőleg kelet felé fordulnak, hogy a nyugati, esti nap nyáron túlságosan fel ne melegítse őket. Terraszok, erkélyek minden égtáj felé kellemesek: tavasszal és ősszel a naposak, nyáron az árnyékos a keresettebb. Nagy kertben álló háznál azonban nem olyan fontosak, mert mindig kellemesebb a fűvön ülni, feküdni, mint az átmelegedett falak mellett.

Láttuk egy ház működését és egyes részeinek szerepét ebben. Természetesen kisebb lakások is hasonlóan „funkcionálnak”. Még kétszobás lakásban is célszerű szétválasztani a háló- és nappali szobát. Itt ez egyesíti az összes alváson kívüli életfunkciókat. Még inkább kell ezt nagyobb lakásnál. Itt arra is vigyázzunk, hogy az ebédlő ne foglaljon el túlságosan nagy helyet. Ez háromszor napjában lép csak funkcióba egy-egy félórára, mégis a legtöbb lakásnál a legnagyobb, legszebb helyiség. Ez századbeli hagyomány, amikor az evés és vendéglátás étkezéshez még igen fontos, reprezentatív cselekedet volt. Ma az evés szükséges életfunkció, amelyben nem talál-

lunk semmi ünnepélyességet. Modern kisebb lakásban lehetőleg nincs is ebédlő, hanem van egy nagy tartózkodási szoba, amelynek egyik sarka ebédlő, a másik salón, a harmadik dolgozószoba, a negyedik könyvtár. A gyűjtőhelyiségeket lehet egyesíteni, az elkülönítőket soha. Ezek természetesen a fürdő körül csoportosulnak, míg az ebédlő a konyha közelében marad, hogy a leves ki ne hűljön, míg behozzák. Fürdőszoba és konyha ma általában legnagyobb fontosságúak, ezek a lakás legintenzívebben dolgozó helyiségei. Ezeket valóban úgy kell berendezni, mint a gépházakat: minden fontos tárgy ott legyen, mindegyiket jól lehessen kezelni. Természetes továbbá, hogy a legnagyobb, legegészségesebb szoba a gyermekeké legyen. A lakószobák mindig déliek, keletiek vagy nyugatiak legyenek, lehetőleg utcaiak. Az udvar felé nézhet az ebédlő és a reprezentatív helyiségek, melyek amúgy is

függönyt kapnak. Általában vigyázzunk, hogy a reprezentatív helyiségek ne foglalják el a lakószobák jó helyét. Minél kisebb a lakás, annál jobban kell arra ügyelni, hogy a reprezentálás túlnagy helyet ne foglaljon el. Elijesztő példája a reprezentálásnak a „jó szoba”, mely üresen áll, ha nincs vendég, míg az egész család egy szobában vagy a konyhában húzódik meg. A reprezentálás a múlt század egyik legszörnyűbb örülete; a meggazdagodott polgárság hasonló akart lenni a barokk nagy fejedelmeihez. Innen bérkaszárnnyaink nagyképű, túldíszített terpeszkezdése, kredenceink zeg-zúgos építménye, lakásaink rossz beosztása. A mai ember nem reprezentál, nem mások szemében akar gazdagnak és nagyszerűnek látszani, hanem a saját életét éli. És ezt kell elősegítenie otthonának.

Hogy hogyan rendezzük be otthonunkat — erről majd legközelebb.

Valér Erik.

Kis krónika

MEGINT POZSONY.

Mult számunk krónikájában Petőfi pozsonyi szobráról közöltünk egy híradást, most szomorú szívvel kell Pozsony nevét megint tollunkra vennünk. Pozsonyban, az egyetemen megszüntették a magyar nyelvi tanszéket. Ez azt jelenti, hogy a cseh megszállt területen megint összedöntötték a magyarság egyik bástyáját. Azon az egyetemen, amelyet a magyar tudományosság teremtett meg, és amelyet magyar tudósok izmosítottak erőssé, most elhal az eddig is kegyelemből mégtúrt utolsó magyar szó. Kis iskolák, nagy iskolák zárták be egymásután

kapuikat, vagy lettek kénytelen-kelletlen idegen szellem és nyelv hordozóivá, kis gyermekek és embernyi magyar ifjak ajkára szorítják és fagyasztják oda már másfél évtizede a drága magyar nyelvet. Pedig hiába acsarkodnak képtelen haraggal ellene, elnémítani ezt úgy sem is fogják, mert egy nemes nép szellemében veti meg gyökerét ez a magyar nyelv, és újra kihajt és újból virágozik, valahányszor csak reátipornak vagy durva kézzel leszaggatják. Comenius Ámos János, ennek a nemtelen csehségnek rég élt nemes tudósa, bizony magyar földön, magyar ég alatt, magyar tudomány esarnokaiban

kifejthette emberi szellemének minden rejtett kincsét, mikor mint hontalan előtt ajtót nyitott előtte a most üldözött magyar.

KÉT HÍR.

A sárvári ősi templom közelében végzett ásatások során megtalálták a XVI. század krónikás poétájának, Nagymagyarország lantot pengető vándorának, *Tinódi Lantos Sebestyénnek* a sírját. Ő is egyike volt a reformáció lelkétől lelkezzett új, zsendülő magyar élet munkásainak, akik ezen a viharos századon keresztül mentették ezer rettenetes örvényben vergődő magyar voltunkat. — A költő sírját tavasszal emléktáblával jelölik meg.

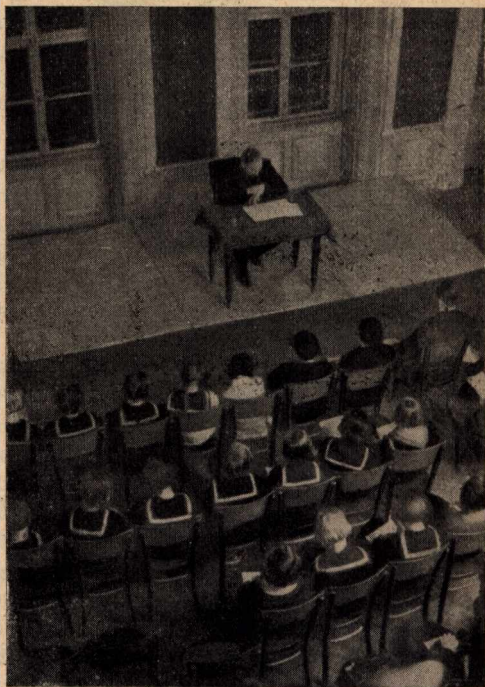
*

Február kezdetén meghalt a mai magyar irodalom egyik legérdekesebb alakja, *Móra Ferenc*. Szegeden volt múzeum-igazgató és irodalmi munkásságán kívül eredményesen folytatott régészeti kutatásokat is. Kedves mesélő volt, akinek műveiben a mélabús humor köntösében sorakozik fel az olvasó előtt a ma és a közelmúlt egyszerű alföldi magyarja, — ő is közülük jött — de aki a történelmi távlatokon keresztül is belelátott az emberi indulatok legmélyébe. Legnevezetesebb művei: *Ének a búzamezőkről* és *Az aranykoporsó*.

POLITIKAI ESZMECSERE.

Először a párizsi eseményeken rendült meg az ember szíve a hír hallatára, de alig csendesedett meg a világ e pompás fővárosa, még véresebb napok virradtak közvetlen közelünkben. Bécsben halomra lövöldöztek házakat, palotákat, embereket:

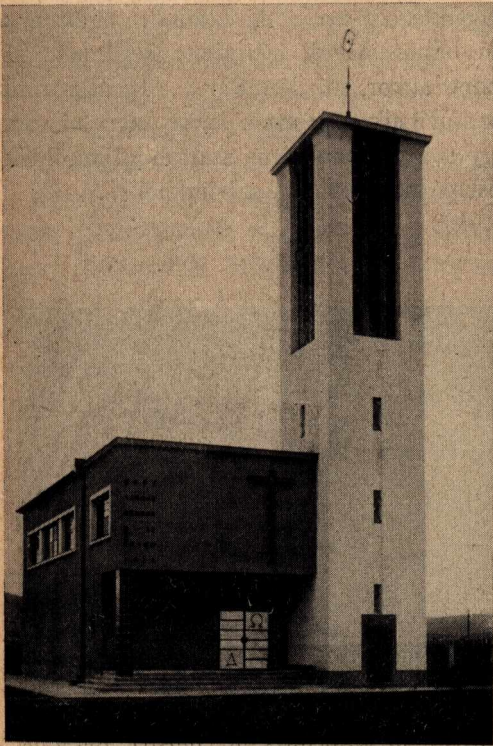
ágyúkkal. Háború volt Bécsben. Politikai háború, belső háború, amelynek mindig bűnösebb minden lövése és bosszúért kiáltóbb minden kihullott véreseppje, mint a többi háborúké. Mindenféle szociálisták álltak szembe egymással: keresztyén szocialisták, nemzeti szocialisták meg közönséges szocialisták. Szociális kérdések elintézése szokatlan módon. Szegény világunk, mennyit szenvedsz, mennyit szenvedünk! Bűneinkért, gyarlóságunkért pusztulunk s pusztítjuk egymást. Ha Isten védő keze elengedné egyszer a mi kezünket egészen, a mi bűnös szívtől irányított kezünket! Mi lenne akkor, mi lenne?!... Imádkozzunk és szorítsuk meg ezt a kezét, mert nincsen egy csepp vérünk sem, amit áldatlan öldöklésben kionthatnánk szívünkéből...

Kép az Ifjú Évek konferenciájáról.

Válasz egy olvasónak

Örömmel válaszolunk egy kedves olvasónknak, aki nemcsak, hogy alaposan elolvasta az „Ifjú Évek”-et, de nem resteli a fáradtságot, leül levelet írni a szerkesztőségnek. Mondanunk sem kell, hogy milyen hálásak vagyunk ezért és örömmel közöljük megjegyzéseit. Mellékelt képet küldi,

amely egy Tornalján, Szlovénzkóban épült, most szentelt evangélikus templomot ábrázol, azzal, hogy „... a templomra magam jártam gyűjteni és bizony másként képzeltem el ezt a templomot. Ha valaki beküldi

nekem ezt a képet és nincs rajta az „Erős várunk”-felírás, meg a kereszt, meg az alfa és omega, szentül meg vagyok győződve róla, hogy valami elektromos műnek nagy gépháza, mellette a víztoronnyal...” Kedves olvasónknak legyen szabad erre két dolgot mondani. Először: miután a mai építészet a cél, az életfunkció, a hasznos szépség szolgálatában áll és ehhez a tartalomhoz új formákat még keresnie kell, természetes, hogy az ipari építkezésekhez is fordult formákért, ahol már régen megtaláljuk a mai ideált: a célnak, a meghatározott feladatnak megfelelő formát. Másodszer: hogy nem minden jó, ami modern. Barokkstílusban is építettek rosszat, gótban is; mi mégis tiszteljük ezeket az alkotásokat, mert él bennük a lélek, a barokk, a gót vallásosság lelke. Nos, a mi templomainkban, ha jól, ha rosszul vannak megépítve, a mai ember Istenkeresése él. És hogy a mellékelt templom szép-e vagy sem, azt kinek-kinek egyéni ízlése mondhatja csak meg. A karsú, nemesen egyszerű torony az ég felé mutatna akkor is, ha víztorony lenne, viszont az ablakok lehetnének kevésbé lakóházszerűek, ezt senki sem tagadja. De mi fiatalok vagyunk és nekünk az egész tetszik, mert érezzük benne a modern istenkeresést.

Valér Erik.

A JAMBOREE

Vizibemutató. Finnek. A Kormányzó Úr látogatása.

Augusztus 8-án és 9-én a vaticserkészekre fordult a világtábor figyelme: ezen a két napon voltak a vizibemutatók a Soroksári Dunaágban. A vaticserkészek a jamboree többi napján Gödöllőn táboroztak, de erre a pár napra elhurcolkodtak a Duna mellé, a bemutatás helyének közelébe.

A magyar „vizeseknek” külön táboruk volt a VII. altáborban, mely arról volt nevezetes, hogy a két kaput két kajak, a kerítést pedig vasmacskák alkották.

Hétfőn, 7-én minden cserkészcsonak levezést rendezett az újpesti szigettől Csepelig. A következő két napon voltak a bemutatások, mindkétszer ugyanavval a programmal, melyet az első napon a Kormányzó Úr is végignézett. Lengyel, osztrák, angol, román, holland, finn és dán vaticserkészek vettek részt a bemutatón, de persze a legnagyobb érdeklődés a magyarok mutatványait várta, kik többek közt az angliai jamboreen, tavaly pedig Lengyelországban szereztek dicsőséget a magyar tengernélküli „Sea Scoutok”-nak. Óriási tapsvihar kísérte a nudlik felvonulását és mutatványait, köztük az eszkimófordulást; a tréfás számok, a vizikötélhúzás, vizirántottasítás, vizipólóparódia óriáslabdával, azután vízből mentés és vizisibemutatók szintén nagy sikert arattak. A külföldiek közül a lengyeleknek volt a legnagyobb sikerük, kik igen nehéz mutatványokkal és gyönyörűen végrehajtott vízi-rendgyakorlatokkal szerepeltek. A rekkenő hőségben 15 ezer főnyi közönség nézte végig a bemutatást.

Kedden megismétlődik a nagy arénában a megnyitási ünnepség leglenyűgözőbb száma, a tábor valamennyi cserkésznének felvonulása. Bi Pi búcsúztatására vonulnak fel; tudniillik a világ főcserkésznének már holnap, augusztus 9-én vissza kell utaznia Londonba, mert onnan 620 angol cserkészezetővel tanulmány-

útra indul kilenc északi államba. — Baden Powell a főtribün előtt álló emelvényről búcsút vett a cserkészektől, s Teleki Pál grófnak és Papp Antal dr.-nak átadta a nagy cserkészkittüntetést, az „ezüst farkas” rendet.

Ezen a napon meglátogattam a finnek táborát, melynek szépségéről, kedvességéről már többször hallottam. A kapun belépőre három nyírfából készült rohanó szarvas meredt, szimbólizálva és hirdetve azt a testvériséget és együvértartozást, amelyet mi magyarok oly könnyen elfelejtünk! A három szarvas szügyén a három testvérnemzet neve olvasható: Eesti — Magyarország — Suomi (Esztorország, Magyarország, Finnország). Ez az egyszerű, de stílusos megnyilatkozása a finnugor testvériségnek mindenkit megkapott, minket magyarokat pedig közlelő érintett. A tábor látogató közönség, sőt még a cserkészek is, nem egyszer próbálták meg ennek a rokonságnak nyelvben meglevő jeleit kutatni, de mennyi csalódással járt e kísérlet. Sőt ha valaki hosszabb ideig figyelte volna őket, akkor könnyen azt állítaná, hogy viselkedés vagy az egymásközi érintkezésben is annyi az elütő vonás, a jellemző sajátosság, hogy nem lehet köztünk kapcsolat. Pedig van!

Táboruk igazán egyszerű volt. Sátraik jellegzetesek: kisebbek, mint a magyar B-típusú örsi sátrak, az elhelyezkedés és berendezkedés szempontjából azonban kényelmesebbek. A közönség számára a sok kisebb érdekességen felül különösen kettő volt az, amire mindenki kíváncsi volt. Az egyik a konyha. Valóban speciális volt. Aki látta és megmagyaráztatta magának a főzés titkát és lefolyását, az nemcsak megcsodálta, hanem — ha háziasszony volt — bizonyára megirigyelte tőlük. A másik hírességük volt a „szauna”, mondhatjuk, hogy gőzfürdő. Ha az előbbit sok cserkészszakács is irigyelte

tőlük, ezt az utóbbit azonban már inkább csak megcsodálták.

A kapuval szemben, a három szarvas mögött volt a kiállítási sátruk. Képek, rajzok, prospektusok, ismertető album, sajátos finn tárgyak — többek között a híres finn tör — a faháncsból készült botok, atlétikai felszerelések voltak itt. (Megemlítem, hogy volt köztük egy Nurmi nevű cserkész. Megérkezésük után hamarosan elterjedt a hír: itt van Nurmi! Több sem kellett a sportbarátoknak, csoportosan keresték fel a finnek táborát, hogy lássák Nurmit, aki pedig nem győzte eléggé magyarázni, hogy hát nem ő az a Nurmi, kit a világ mint futógépet ismer.)

Maguk a fiúk: viselkedésük fegyelmezett. Figyelemre méltó az a magatartásuk, melyet a zászlóval szemben tanúsítanak. Nálunk nem látott tisztelet ez. Nem kényszer műve, hanem irigyendő népi szokás. Ezt juttatta kifejezésre az a nagyon kedves „zászlóének”, amelyet minden reggel és este a zászló fel, illetve levonása alkalmával énekeltek. Idegekkel szemben tartózkodók, szótlanok, szinte az északi hidegséget testesítik meg; azonban ha megismerik a hozzájuk közeledőt, akkor megnyílik szívük-lelkük. Tartózkodásuk, elszánt akarásuk, erős nemzeti érzésük magyarázatot nyer történelmükben. — Minden vonatkozásban sokat, szépet és nemeset tanulhattunk és most is szakadatlanul tanulhatunk a finn testvérektől.

E nap este a budapesti angol követ vacsorát rendezett a jamboreen résztvevő angol cserkészeknek az Angol Parkban. A vacsora

vége felé az angol követ rövid beszédet mondott, poharát Magyarország kormányzója és az angol király egészségére üritette. A vacsora végeztével a cserkészek elszéledtek a közönség közé vegyülve vidáman szórakoztak.

Szerdán délelőtt nagy izgalomban volt az egész tábor. A napiparancsban tudatták, hogy ezen a napon a Kormányzó Úr hivatalosan meglátogatja a jamboreet. A kormányzó és felesége már kora délelőtt megkezdte táborlátogató útját Teleki Pál gróf táborparancsnok, Andrássy Mihály gróf sajtófőnök és több vezető kíséretében. Először a királyi kastély közelében levő táborrészt látogatta

meg. Mindenütt feszes vigyázásban fogadták a csapatok, sok helyen harsány csatakiáltással. A kormányzó a 13. Ezermesterek-nél megelégedését fejezte ki a látottak fellett, az amerikaiaknál pedig a tábor felszerelését nézte végig nagy érdeklődéssel. Az Erzsébet-ligetben először Baden Powell sátrát tekintette meg, majd a lengyelek táborába ment, kiknek zenekara a Himnusszal, az egyes csapatok csatakiáltással fogadták; távozásakor a lengyel fiúk Éljen Magyarország kiáltással búcsúztatták.

Habár eddig a jamboreenak csak körülbelül a fele telt el, máris indulnak haza csapatok. E napokban a svájciak, svédek, csehek, jugoszlávok és irakiak utaztak el a jamboreeről. Mindegyikük fájó szívvel, sok kellemes emlékekkel hagyta el ezt a felejthetetlen táborozást.

Bendl Andor.

A csodaüveg avagy a vízzé vált bor

Ugyan ne mókázzon Danibá! Vagy ha már mókázik, miért nem csinálja fordítva? Tessék a vizet borrhá változtatni... mondod te. Ezt az utóbbi kérésedet több oknál fogva nem teljesíthetem. Az első és legfontosabb ok az, hogy igen-igen a fejedbe szállna úgy a dicsőség, mint a bor. De bízom, hogy az előbbi vállalkozásom is csodálatba ejt egynémely ifjút és lányt.

üvegnek. Ez a csap kivezeti a vizet az alája tett pohárba.

Ha ekkép pontosan elkészítettük az üveget és most bort töltünk a felső dióhéjba, ez lefut az üvegbe s itt a víz természetesen magasabbra fog emelkedni. Ámde ezzel a víz fölött levő levegő összenyomul s mert a dugót légmentesen elzártuk, a levegő el nem illanhat. A sűrített levegő bizonyos

1. ábra.

2. ábra.

Az első ábra azért van, hogy áttetsző üvegben lásd a tünemény fortélyát. Ha nem tudnád leolvasni, röviden elmondom. De nézd a képet is. Egy üveg dugót kifúrsz és átdugsz rajta 2 töretlen szalmaszálat. (Az iskolában az altiszt talán ad ingyen is a tejesüvegek mellől egy-két darabot — de papírból nem jó). Ezt óvatosan behúrod a dugóba és a szalmaszál körül gyertyával légmentesen bedugaszolod. Majd az egész dugót elhelyezed egy olyan üvegbe, melybe $\frac{2}{3}$ részéig vizet töltöttél. Az egyik szalmaszál félig bent van a vízben, de a másik a víz felett van 1—2 centiméterrel. Mind a két szalmaszál végére ráillesztel egy-egy dióhéját. Ezt is, belül körülöntöd viasszal. Az egyik dióhéját (az alsót) még külön is megfúrod és a belehelyezett szalmaszállal a csapját csinálod meg az újfajta csoda-

magasságon felül nem ereszti a vizet, mivel a bor még mindig jön, s ugyanannyit, amennyi bejön a felső csövön, kiszorít a másik csövecskén. Tekintettel arra, hogy a bor könnyebb mint a víz, az nem fog keveredni, hanem a víz színén marad.

E magában véve is érdekes kísérlettel sok tréfát végezhetünk. Hogy azonban teljes legyen, e végből csináld mindezt, sőt üveggel, hogy a beavatatlan néző ne lássa mi történik az üvegben. Bor helyett vehetsz más folyékony anyagot, ami könnyebb a víznél.

Ha az üvegből jócskán kifolyt a víz, hagyd abba, mert egyszer csak azt látod, hogy a víz helyett bor jön és akkor lelepleztek.

Kíváncsi vagytok sikerül-e?

Danibá.

INNEN — ONNAN

A legutóbbi népszámlálás adatai szerint **Budapest**en a diplomás egyének száma 38.638 volt. Ezek közül volt 34.081 férfi és 4557 nő. A férfiak közül legtöbbnek jogtudományi diplomája van, összesen 8518-nak; a nők közül legtöbbnek tanári oklevele van, összesen 2359-nek, míg tanári oklevéllel bíró férfit 2353-at írtak össze.

A Budapesten lakó idegenhonosságnak száma a legutóbbi népszámlálás szerint 39.205. A német anyanyelvűek száma 38 és félezer, a tót anyanyelvűeké 7764, a lengyel anyanyelvűeké 3028, a cseheké 1238, a horvátoké 1213. Van ezenkívül 877 orosz, 721 bolgár, 649 olasz, 685 oláh, 576 szerb anyanyelvű. Angol van 533, francia 526, a török száma 100, a hollandusoké 66, a görögöké 65. Tizenegy budapestinek kínai, 5-nek japán az anyanyelve.

Amerikában legújabban már csak 20 embernek van egymillió dollárt meghaladó évi jövedelme, míg 1929-ben 513 volt a számuk.

Mostanában van másfélezer éve, hogy trónra lépett **Attila hún király**, minden idők legnagyobb uralkodója és hadvezére, aki az Uraltól a Rajnáig uralkodott és akinek az „Isten ostora” nevet adták az akkori világ népei. Attila szállása volt valahol és a mai Magyarország területe volt világokat döntő birodalmának a magva. Mivel pedig Attila a magyarral testvér hún népnek volt a királya, legújabban mozgalom indult meg, hogy ezt a másfélezedes évfordulót nagy ünnepséggel és pompával ünnepeljék meg.

A sakkarai piramis belsejében folytatott ásátások legutóbb figyelemre méltó anyagot hoztak napvilágra. Az alapépítményben mintegy 30 méter hosszú folyosót találtak, amelyben többezer kancsó, kehely, csésze és tál rejtőzött. Ezek a tárgyak jórészt alabástromból készültek. Több vázát fekete tussal készült felírások díszítenek. Egyesek, úgy látszik, Sossar farao családja örökéhez tartoztak. Ez a család Krisztus előtt a 28-ik században élt.

Kirsopp Lake, amerikai régész, a harvardi egyetem tanára, a régi Samária helyén folytatott ásátások során megtalálta Aháb király és Jezabel királyné legendáshírű elefántcsont palotájának, a bibliában említett „**átkok háza**”-nak a maradványait, a romok között 20 pompás elefántcsont-faragványt találtak, amelyek valószínűleg a trónt, a királyi palota bútorait és falait díszítették, berakott lemezek alakjában. Egyes elefántcsont-faragványokat lapis lazuli, vagy féldrágakő mozaikművek díszítették, másokon gazdag aranyozás nyomai látszanak, világos jeléül a királyi palota káprázatos pompájának. Tudvalevőleg Jezabel palotáját átkozta meg Ámos próféta ezzel a mondásával: Ledöntöm a téli házat a nyári házzal együtt és elpusztúlnak az elefántcsont-házak is; megsemmisülnek a nagy házak, ezt mondja az Úr. (Ámos 3:15.)

A római Via Flaminián ásátási munkálatok közben fehér **márvány szobrot** találtak, amelynek a feje hiányzott. A szobor idős, bő ruhába öltözött női alakot ábrázol. A mű valószínűleg a Krisztus utáni II. századból való.

A trencsényi vár alatt az ottani múzeumi társaság megbízásából ásátásokat végeznek, amelyek most nem várt eredménnyel jártak. Több szoba padlózata alatt földalatti folyosókra bukkantak, ahol a török hódoltság idejéből származó fegyvereket találtak. Fölfedeztek egy földalatti börtönt is, amelyben sok emberi csontváz volt. Találtak egy damaszkuszi bárdot is, amely színaranyból készült és drágakövekkel van ékesítve.

A „**Ramapo**” amerikai óceánkutató hajó átvizsgálta az északi Csendes-Óceán fenekét Amerikától Ázsiáig és a 10. északi szélességi foktól az 50-ig. A kutatás során megállapították, hogy a tenger színe alatt óriási **elsüllyedt világrész** rejtőzik, az Everestnél magasabb hegyekkel és olyan óriási fennsíkokkal, amelyek kétszer olyan szélesek, mint az amerikai kontinens.

George W. Crile, clevelandi orvos szerint az **élet lángját** a sejtben villamos erőк táplálják.

P. F.

H I R E I N K

Luther-ünnepélyt rendezett január 13-án a budapesti evangélikus gimnázium Ifjúsági Gyámintézete. Zsigmondy György titkár megnyitót mondott, Marik Lajos szavalt, Sági Andor hegedült, Salgó Gábor zongorázott, Novák Emil csellón játszott, a Gyámintézet alkalmi háromszólamú gyermekkara két Luther-éneket adott elő Peschko Zoltán tanár vezényletével, Rempert Elek tanár felolvasott verseiből. A műsort Súlyom Jenő tanár-elnök vetítettképes előadása rekesztette be. Bemutatta Schäfer Rudolf képeit, amelyekkel a Kis Kátét szemléltette. (Schäfer Képes Bib-

liáját egy korábbi évfolyamunkban ismertettük.) E képeket a soproni Theológus Otthon volt szíves kölcsönadni.

A budapesti ev. leánygimnázium két szülői teaestet rendezett. Kedves együttlétben ismerkedtek szülők és tanárok, gyönyörködtek gyermekeik ügyes előadásában s tetemes összeget hoztak össze az iskola építési alapja javára. 464 P volt a két est jövedelme e fontos célra: a nemes szórakozás áldásos gyümölcsöket termett.

Az Ifjú Évek februári konferenciájának híréhez pótlólag közöljük, hogy az alsó osztályos növendékek összejövetelét dr. Súlyom Jenő, budapesti fasori vallástanár zárta be, vetített képekben mutatta be Luther Kis Kátéját.

ifj. **L. F.** és **T. K.** Neveteket és városotokat szándékosan nem írom ki. Minek mindenkinek tudnia, hogy ki kap ki ezekben a sorokban? Két olyan nagy diák, mint amilyenek ti vagytok, hogyan vehet olyan sorokat papírra, mint amilyeneket a ti „közös” levelezőlapotokon látok? Hiszen meglehet, hogy már nem is tudjátok, milyen indokolatlanul öntitek ki haragotok gúnyos tartalmát a számrejtvény „kezdetlegessége” miatt. Lehet, hogy nem is volt szándékotok így ízetlenkedni, csak tollatok ügyetlensége eredményezte ezt. Hát — Édes Barátaim — így nem lehet! Ha valaki nem tudja, miként kell a számrejtvényt megfejteni, ez nem jogosítja fel őt arra, hogy illetlen módon mérgeződjék. Különösen, mivel már kétszer is közöltük a megfejtési eljárást, s még különösebben, mivel mindketten régi olvasók, sőt, ha jól emlékszem, régi rejtvényfejtők is vagytok.

R. Ilona. Evangélikus tanítónőképző intézet Szarvason van.

Több rejtvénymegfejtőnek. Rendesebben és főleg olvashatóbban írjátok meg megfejtéseket. Ha már levelezőlapra szorítjátok össze, amit beküldtök, legyen az teljesen olvasható, mert a nagy tömeg ellenőrzése közben az olvashatatlan írású megfejtések könnyen hibás megítélésben részesülnek. Még nem írjuk ki névleg, kiknek szól ez üzenet, mert reméljük, hogy magára veszi az, akit illet. A jövőben nem fogjuk szemünket hanyagul írók írásával rontani, hanem egyszerűen abba a bizonyos fontos szerkesztőségi segédeszközbe helyezzük, melyet kosárnak neveznek.

W. Henrik, Dombóvár. Leveledet köszönjük; besoroztunk a rejtvényfejtők közé. A hírt most nem tudtuk felhasználni, de máskor szívesen vesszük, ha rövidre fogott híradást küldesz. Érezd magad jól olvasóink táborában.

L. Vilma, Rákospalota. Mindkét küldeményt megkaptuk, s mindkettőre válaszolunk érdelemlegesen a következő számban. Addig szíves türelmedet kérjük.

A FÉLÉV ELMULT.

KÜLDJÉTEK BE AZ ELŐFIZETÉSEKET!

SIR A FERGETEG

IFJÚSÁGI REGÉNY.

Irta: Cserepes Sándor.

(14. folytatás.)

Néhány fiatal diákgyerek szötte, szövögette gondolatait a lopva telt napokban. Összebújtak, összesírtak néha keservesen. Úgy álltak, úgy jártak, mintha végtelen és hideg hómezőkön bolyongának egyedül, ahol nem dobog több szív, vagy ha dobog is, más ütemre és más dalmra csinálja, mint az övék. Ha felnőtt emberekre néztek, vagy ellenséget láttak, vagy szomorú, fájdalmas tekintetekkel találkoztak, vagy — ami még bántóbb volt — hosszú tusákat szenvedett emberek rideg és gúnyos nemtörődömségébe ütköztek.

Szegény Nemzeti Kör csavargó tagjait nem fogadták be sehol. Nem volt egy talpalatnyi hely, ahol összeülhettek volna a fiúk egy kis meleg beszélgetésre, bánatos alkonyati nótázásra. A kamarák csak a maguk egy-két diákját fogadták be. A gimnázium kapui zárva voltak, csak az alumneum nyílt meg az étkezések idején. Az utcán sem lehetett, még csak rövid időre sem találkozni csoportosan, mert egy titokzatos szem mindig követte minden mozdulatukat.

Harter és Kajetán egy sötét vasárnap délután, amikor már négy óra előtt ráfekszik az este a világra, hosszú sétáról jöttek hazafelé. Még reggel kimentek egy barátjukhoz, aki a közeli faluban lakott, s onnan ballagtak vissza. Arcukat és fülüket jól megfogta a hideg, de azért vígan és fiatalos kitartással állották a különben pompás téli levegőt. Harter bottal ütögette útjában a havat, Kajetán pedig mindkét kezével magára vonva kö-

pönyegét, haladt mellette. Nem tette volna le azt a köpönyeget semmiért sem, még a legnagyobb hidegben sem, úgy megszerette, — mondá ő —, mások azonban úgy tudták, hogy nem is lett volna mivel felcserélnie. Azonban ez mellékes. Ott jöttek tehát már a völgyi úton, egészen közel a város első házaihoz. Az út egyik oldalában borospincék sorakoztak egymás mellé. Egyik-másik már beomlott, s nyílása ijesztően sötétült a hazatérőkre. Most, hogy erre jöttek, Kajetánnak eszébe jutott az említett alagútról szóló sátrándi legenda. Jól emlékezett rá, hogy valamikor, még kis diák korában kutattak egyszer utána itt az oldalsóban, mert hiszen szinte minden esztendőben vállalkozott egy-egy diák-expedíció a rejtély megfektetésére. Hogy ez eddig nem sikerült, az talán nem is annyira a diákok hibája, mint inkább az alagúté, amely akár volt, akár nem volt, ilyen csudamódra el tudott rejtőzködni.

— Te, Guszti, nem volna-e kedved egy kis régészetre? Hallod-e! Holnap kijövünk felkutatni az alagutat.

Guszti először nem törődött az ajánlattal. Nem vette a dolgot komolyan. Olyan természete volt neki, hogy nem szeretett hiábavalóságokkal foglalkozni. De azért reggel, amikor Kajetán már nyolc órakor felköltötte, mégsem állhatta meg, hogy álmos szemmel is egy jó nagyot ne nevéssen. Ott állt előtte Kajetán, úgy felszerelve, hogy még a legöregebb régész is elbújhatott volna mellette. Kisbaltától kezdve, nagyító üvegen keresztül egészen

a zseblámpásig minden volt nála, ami a régészeti bűvárokodáshoz kell. Eddig ugyan még sohasem volt régész, s nem tudta biztosan, hogy mi kell ehhez, de mindenre kész fantáziájával az éjtszaka összeálmodta, hogy mit visz ki magával a nagy kutatásra. Persze a felszerelés összeállításánál tekintettel kellett lennie a választékra is, amely a szerszámokból rendelkezésére állott, de végül mégis meglegedetten indult el előbb Harterért, aztán pedig Varga Gáborért. Sikerült is mindkettőt rávennie arra, hogy mégis elmenjenek vele, s a náluk kiegészített tudományos készüléggel nemsokára el is indultak a titokzatos, de az egyszer tisztán tudós jellegű útra.

Amikor a völgyi úthoz értek, Kajetán átvette a vezérletet. Visszaképzelve magát öt-hat esztendővel, úgyszólván habozás és gondolkodás nélkül kapaszkodott fel a pincesorra, és állt meg egy beomlott pince nyílás előtt, amelyik körülbelül a hatodik lehetett, a Buzalkáké pincéjétől számítva.

—Itt vagyunk, — szolt diadalmasan.

Ezt a megállapítást Varga és Harter teljes egészében elfogadták, mert egész csekély régészeti tudással is rögtön meg lehetett állapítani, hogy tényleg ott voltak. Ott voltak egy kidőlt, bedőlt ócska borospince néhai bejáratánál, melyet az omladék meg a rajta nőtt bozótok miatt alig lehetett észrevenni. Kajetán nyomban levetette a köpenyt s ledobálta magáról a szerszámokat és nekilátott a munkának. A másik kettő csak nézte őt, hogy vajjon hogyan kezdi meg a felfedezést, mert nekik bizony e tekintetben vajmi kevés tapasztalatuk volt. Hiszen nem is azért jöttek ide, mintha komolyan vették volna a vállalkozást, de mivel volt elég idejük, s reggelre a hideg

is engedett keveset, hát elkísérték barátjukat a nevezetes kirándulásra.

Mert nevezetes kirándulás volt ez, anynyi bizonyos. Délre Kajetán már feltárta a barlang első szakaszát. Érdekes volt megfigyelni rajta, hogy a munkálkodás közben, mennyire átalakult az egész lénye, még a nyelvezete is. Micsoda szókincs volt ott! Annyit beszélt barlangszakaszról, feltárásról, leletekről és más egyéb széphanzású dologról, hogy a pince sötétjében, amelyet csak gyéren világított meg a két zsevilanylámpás, egész tudományos hangulat fejlődött ki.

A leletek pedig egyre szaporodtak. Egész csomó korhadt gerenda, hordódonga, rozsdás vasabroncs került már elő. Annak a megállapítása, hogy ezek melyik királyunk korából valók, későbbi tüzetesebb vizsgálat feladatává tétetett.

Már Varga és Harter is belemelegedett a munkába. Varga a Kajetán rendelkezése szerint az egyik kisbaltával köröskörül ütögette a pince falát, vajjon nem talál-e valahol gyanús kongást, amely aztán további nyomra vezethetné őket. Harter pedig Kajetánnal együtt a pince fenekét kutatta át. Hogy ez milyen célból történt, úgy látszik, annak megállapítása is későbbi vizsgálat feladata volt, mert Kajetánon kívül egyikük sem volt vele tisztában. Amikor már vagy félórája kutattak a pince porában, egyszer csak diadalmas hangon felkiáltott Kajetán:

— Lelet! Éljen! Fontos leletre bukkan-tam! — s már rohant is kifelé a lelettel, hogy a kinti világosságnál jobban szemügyre vehesse. A másik kettő baltával és kutáccsal a kezében utána, hogy ők is minél előbb látói lehessenek az első igazán fontos eredménynek. Rozsdás pénzdarabot szorongatott a kezében Kajetán. Forgatta

ide-oda, kapargatta a körmével, de saját bevallása szerint egyelőre csak annyit tudott közölni a kíváncsiakkal, hogy alakjáról ítélve alkalmasint az utolsó Árpádok korából való. S már el is tüntette a felső mellényzsebben s indult vissza a kutatást folytatni.

Azonban nem kutathattak sokáig, mert hamarosan elszunnyadt mindkét lámpásuk, s ők sötétben maradtak. Félre rakták hát a szerszámokat és elindultak hazafelé. Útközben is, meg ebéd alatt is, meg egész aznapi együttlétük alatt csak a pincéről beszélgettek, amit Kajetán következetesen csak barlangnak, vagy alagútnak nevezett. Ő maga lelkesedéssel beszélt róla, Harter mindjobban ébredező érdeklődéssel, Varga pedig hol dühösen, hol gúnyosan emlegette az egész délelőtti históriát. Harter szerint minden attól függött, hogy a talált pénzdarab megvizsgálása milyen adatokat szolgáltat a továbbiakhoz. Éppen ezért ő még az nap, sőt akkor nyomban letisztogatta volna, de Kajetán ez ellen az egész régészeti tudományosság nevében feltűnő hevesen tiltakozott. Vargának nem ment sehogysem a fejébe az, hogy miként következtet Kajetán a pénz „alakjából” az utolsó Árpádokra, hiszen amint ő látta, szabályos kör alakja volt biz annak, amelyről az első Jagellókra is joggal lehetne következtetni. Azt sem igen értette, hogy miért kellett a pince falait háromszor is körülkopogtatnia, hogy valami rejtélyesen elfalazott nyílást találjon, amikor a bejárattal szemben ott volt a pince belső részének egyáltalában el nem falazott, sőt nagyon is nyitva álló ajtaja.

— Ja barátom, az igazi régésznek csak nyomról-nyomra szabad haladnia! Nem lehet előre szaladni addig, amíg az egyik szakasz teljesen feltárva. Amíg mi

az előbarlang fenekét kutattuk Harterrel, addig neked is kellett valamit csinálni, ezért adtam ki a rendelkezést, hogy kopogtasd a falat.

No hiszen, dühös lett erre a felfedezésre Varga. Számára ezzel a felfedezéssel az egész felfedező expedíció be volt fejezve, s ki is jelentette, hogy ő ugyan ki nem megy többé barlangot tárni, különösen amikor az a barlang nem is barlang, hanem egyszerűen egy használatlan borospince.

Valóban nem is ment ki se másnap, se harmadnap, pedig a másik kettő szorgalmasan kutatott tovább. Harmadnap — jó pár órai munka után — Kajetán bizalmasan megsúgta Harternek, hogy végeztek a kutatással: fel van tárva a barlang. Harter esalódottan tekintett rá. Mert bizony amit eddig feltártak, az nem volt más, mint gey régi borospince, amelyet talán már évtizedek óta nem használtak, s amelynek a bejárata éppen ezért annyira elzáródott már a külvilágtól, hogy csak azon a kis nyíláson lehetett belejutni, amelyen keresztül ők már napok óta ki s be mászkáltak.

— Alighanem máshol van az alagút — vallotta Kajetán.

— De hát akkor hogyan került ide az a régi pénz, amelyet tegnapelőtt találtunk?

— Azt is megmondom, barátom. De ne árulj el senkinek, még Vargának se, mert ő úgyszólván nagyon lenézőleg kezeli az ügyet.

S ezzel Kajetán egészen odahajolt Guszti füléhez, s súgva árulta el a rejtélyt. Pedig ha kiáltja, akkor sem hallja meg senki, lévén a pincének még a tájéka is egészen kihalt.

— Megvizsgáltam a pénzt és rövid tudományos vizsgálat után rájöttem, hogy közönséges vashatos, 1917-es felirattal. Tehát az utolsó Habsburgok korából való...

(Folytatása következik.)

Melyik magyar regényből valók e sorok? (5 pont.)

„A medve igen nagy philosoph.

Míg derültek az élet napjai, addig élvezi azokat, s ha zordulni kezdenek, nem keres idegen hazát, mint a gólya, nem is megy rabolni az erdőre, mint a farkas, nem megy szolgálni, mint a kutya, hanem behúzza magát egy csendes, előre kiszemelt odúba, ott összekuporodik, s nagy megnyugvással várja, hogy melyikük únja meg hamarabb a passzív ellentállást: ő-e, vagy a tél?

Rendszerint a tél türelme szokott rövidebb lenni, mert az rendszeren elmúlik magától, míg havon megfagyott medvét még senki sem látott.

Néha vannak igen hosszú telek, de az a medvét nem confundálja; tudja jól, hogy azért mégis csak el kell annak múlni; ha nagyon csípősen fú be odújába a szél, nem ír hozzá szelídítő brochureöket, hanem betartja a hátával a nyílást, s akkor csak azon az egy helyen fázik.

Van aztán egy napja a télnek, aminek „gyertyaszentelő” a neve. Miről tudja meg a medve e nap feltünését a naptárban? Az még a természetbúvárok fölfedezésére váró titok. Elég az hozzá, hogy gyertyaszentelő napján a medve elhagyja odúját, kijön széttekinteni a világban.”

(Nem elég a cím megírására. Közelebről kell meghatározni!)

RÉGI LELET.

(A világháború alatt az olasz harctéren találták ezt a rejtélyes iratot a bakák, s jobban megnézve kisütötték, hogy magyar szöveg. Kérdés, mit jelent. Megfejtése 3 pont.)

I.

Motta. — Macaroni.

L —

LEGE...tiafar;

CATEGIVA!

R.....YU.

SZÁMREJTVÉNY.

(5 pont.)

41, 26, 39, 8, 51, 29, 40, 13, 18, 30	Népművészetéről ismert erdélyi magyar vidék.
12, 58, 2, 17, 52, 55, 42, 9, 20	Iparos és rovar is.
16, 57, 5, 47, 33, 8, 37	Távbeszélő.
14, 60, 27, 49, 36, 21	Amerikai nép.
22, 23, 53, 13, 3, 43	Magyar katona.
34, 15, 6, 50, 25	Nemes fém és költő is.
32, 11, 1, 38, 45	Dögevő fenevad.
44, 4, 35, 59	Község Pest mellett és kovácsszerszám is.
19, 31, 10, 29	Bányaváros.
48, 54, 24, 46	Nem bent.
7, 28, 56	Azonos mássalhangzók.

1—60. Ismert magyar vers első sorai.

TIZ KÉRDÉS.

(Mind a tíz megfejtése 4, legalább öt megfejtése 2 pont.)

1. Melyik napot tartják az aratás kezdetének?
2. Hogyan halt meg a belga király?
3. Melyik királyunk foglalkozott órásmesterséggel?
4. Ki szabadította meg a magyar gályarabokat?
5. Melyik ország latin neve Helvetia?
6. Melyik költőnk sírját találták meg a közel múltban?
7. Budapest melyik részét bontják most le?

8. Melyik madárra mondják, hogy tolvaj?
9. Melyik Csonkamagyarország legnagyobb hegye?
10. Melyik igen fontos élelmiszert hozták be Amerikából?

Beküldési határidő március 25.

Az 5. szám rejtvényeinek helyes megfejtése:

1. Keresztrejtvény.

Visszintes sorok: 1. Tanítónő. 8. Hiba. 12. Elemér. 13. Akar. 14. Lat. 15. Börönd. 18. Ra. 19. Ijed. 21. Mama. 22. Sin. 23. Onam.

25. Képez. 26. Csend. 27. Ásó. 28. Ötszáz. 30. Erő. 32. Itató. 33. ST. 35. CE. 36. A nő. 37. Az, a. 38. SzK. 40. Cserebere. 44. Ezévi. 46. Him. 47. Mesékben. 50. Bükk. 52. Önt. 53. Elkeni. 54. ÖÜ.

2. Költeményrejtvény.

1. Kisfaludy S.: Csobánc. 2. Arány: Szibinyányi Jank. 3. Kölcsey: Himnusz. 4. Szabolcska: Grand Caféban. 5. Berzsenyi: Magyarokhoz. 6. Csokonai: Szegény Zsuzsi a táborozáskor. 7. Reviczky: Pán halála. 8. Petőfi: A helység kalapácsa. 9. Garay: Kont. 10. Ad. Szeretném, ha szeretnének. 11. Thaly: Rákóczi búcsúja. 12. Madách: Az ember tragédiája. 13. Tompa: Gólyához. 14. Vörösmarty: Szép Ilonka. 15. Csokonai: A reményhez. 16. Katona: Bánk bán.

3. Kockarejtvény.

Sóvár, Ómár, Vág, Ár, R.

4. Számtani rejtvény.

A harmadik ember az elsőnek 40, a másodiknak 10 fillért fizet.

Helyesen megfejtették a következők:

Osztályjelzés nélkül: Tompos Kálmán, Bp. 7.

I. csoport: Ifj. Áchim János, Békéscsaba 13. Balikó Gabriella, Szombathely 13. Barok István, Bp. 13. Bödecs József, Tatabánya 10. Csányi Zoltán, Pápa 16. Dávid Ilonka, Bp. 13. Egger Klára, Bp. 13. Filippinyi János, Békés-

csaba 16. Finta János, Medgyesegyháza 16. ifj. Friedl Gusztáv, Bp. 15. Gerstenberger Erich, Bp. 16. Gumhalter Ilus, Gödöllő 18. Habersach Gerda, Bp. 18. Juhász Ilona, Bp. 13. Kiss László, Aszód 7. Kozma Márta, Bp. 15. Lackner Éva, Bp. 7. Láng Miklós, Békéscsaba 16. Lipták Pál, Békéscsaba 7. Nagy Enikő, Bp. 21. nagyiványi Nagyiványi Miklós, Bp. 13. Odorfer Magdi, Bp. 16. Ormossy Tibor, Pápa 13. Patay Géza, Túra 21. Polónyi Sarolta, Nagykanizsa 18. Rakssányi János, Pestújhely 13. ifj. Schaub József, Pécs 18. Schmuck Ferenc, Bp. 7. Soltay Viktória, Bp. 10. Szemes Eleonóra, Bp. 23. Takáts Paula, Bp. 21. Tancs Vilma, Bp. 23. Varga H. József, Bp. 23. Weinbrenner Rudolf, Bp. 23.

II. csoport: Babarczi Júlia, Bp. 13. Balogh Barná, Gödöllő 16. Bendl Andor, Bp. 23. Boné Margit, Bp. 21. Breuer György, Sopron 18. Budai Jolán, Bp. 21. Czepő Pál, Békéscsaba 15. Eröss Jolán, Kecskemét 13. ifj. Esztergály Gyula, Selyp 13. Grósz Éva, Bp. 7. Györk Erzsé, Bp. 23. ifj. Honéczy Pál, Szarvas 23. Hrabovszky Edit, Bp. 7. Keller Klári, Bp. 20. Kiszely András, Békéscsaba 23. Kresz Ernő, Pécs 18. ifj. Lang Ferenc, Sopron 18. Lipták János, Békéscsaba 18. Matulay Sándor, Békéscsaba 18. Merczel Antal, Bp. 23. Merczel Zsuzsa, Bp. 23. Sándor Endre, Keszthely 21. Schermann Ida, Bp. 18. Skriba Ferenc, Kőszeg 21. Soltész Judit, Bp. 23. Szabó Kálmán, Sopron 21. Szemes Irma, Bp. 23. Szöllösy Márta, Mátyásfüldő 21. koltai Tóth Márta, Bp. 18. Vetsey Klára, Bp. 23. Weber Károly, Bp. 23. Zauner Gyula, Veszprém 23.

Könyvet nyert: Egger Klára és ifj. Esztergály Gyula.

XII. ÉVFOLYAM, 6. SZÁM.

BUDAPEST, 1934. MÁRCIUS 10.

IFJÚ ÉVEK. Ifjúsági folyóirat. Kiadja: **Algóver Andor.**

Felelős szerkesztő: **RUTTKAY-MIKLIÁN GYULA.**

Főszerkesztő: **Dr. BÖHM DEZSŐ.**

Lapunk minden hó 10-én jelenik meg a tanév folyamán.

Előfizetési ára egy évre **4** pengő, egyes szám ára **50** fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, IV., Deák-tér 4, II. emelet.

A kiadóhivatal vezetője: **Ruzicska László.**

Postatakarékpénztári csekk számla száma 26111.

Hivatalos és fogadó-órák minden szombaton 6—7.